

Tomaž Pavčnik

POD MORJEM

1. del: Aretacija

»Gospod Sorponcij?«

»Ja, prosim.«

»Aretirani ste.«

»Kaj?! ... Zakaj?«

»Obvestili so nas, da ste bili na zraku.«

Sorponcij je prebledel in nič se ni upiral. Odpeljali so ga iz njegove hiše, katere barva je bila vijolično morska, ki se je mešala z zamazano sivo in na posameznih mestih z rumeno.

»Kaj vam je tako prekleto všeč tam zgoraj?«, ga je vprašal uslužbenec organa za preganjanje neopozejdonec. Sorponcij je bil tiho in povlečen vase. V vsej zmedi, ki so mu jo povzročili organi, je opazil, da je brez nahrbtnika. Majhnega, iz jeansa, ki ga je imel vedno obešenega čez ramo. Notri je imel tisto, kar je pač vzel s seboj, kadar je odhajal ven. Dostikrat je bila to knjiga. Če bi moral kje čakati ali kaj podobnega. Večkrat pa je vzel tudi povsem praznega, da mu je potem kakor cunjia visel čez hrbet. Čisto tako ... iz navade, ali pa če bi kakšno stvar našel ali pa kupil.

Hodil je med dvema uslužbencema, voda je bila hladna in nikjer ni bilo rib. Vendar sta to opazala pri svojem vsakodnevnem poslu predvsem onadva. Sorponcij je bil potr in počutil se je nekoliko izgubljenega, tako ... prostih ramen zunaj. Kakor da bi moral v pižami v mesto. Razmišljal je sicer, če bi jima omenil, da bi šel rad še nekaj iskat, a se je premislil, ker tako ali tako ni imel zadostnega upanja.

O aretaciji ni razmišljal, ker je bil še omamljen s prepričanjem, da se mu vse to v resnici ne dogaja, zato je vdano korakal proti Veliki svetlo modri zgradbi.

Znašel se je v celici. Prostor, v katerem ni bilo ničesar. Samo voda, ki je napolnjevala prostor med koralnimi stenami. Niti ene vaze z zrakom.

Usedel se je v kot in čakal. Sprva je le gledal naokoli. Brez misli. Počasi pa se mu je v glavi, kakor bi mu kdo razprl zaveso, ponudil vpogled v dogodke današnjega dne. Ko je enkrat vstopil, je bil brž obdan s sličicami vse od jutra. V glavi so se mu sprožali stavki in besede. Kaj vam je tako prekleto všeč tam zgoraj? Odgovoril bi mu lahko z vse ali pa z nič. In z vsem, kar je vmes. Neumno vprašanje, ki ga verjetno postavi vsakemu neopozejdoncu, ko ga pelje v Veliko svetlo modro zgradbo. Sicer pa sploh nisem neopozejdonec. Oni najbrž odgovorijo. S tistim, kar mislijo, da jim je všeč tam zgoraj, ne da bi se poprej sploh vprašali, ali sploh je kaj tam zgoraj, kar jih vleče. Uslužbencu ni zameril. Vedel je, da bi se on verjetno zadovoljil z grganjem vode, če bi bil kdaj naključno na zraku. Pač. Celu življenje je

že pod vodo, kjer tare, kako je težko, hkrati pa obsoja vse, ki jih zanima, kaj se skriva za ločnico, kakšen čudež neki se razodeva za tistim zrealom tam zgoraj. Učili so ga verjeti v morske globine, zgoraj pa bojda ribe sploh ne preživijo...

»Sorponcij!«, je zaslišal nekje za kapljicami potu z obraza, ki so se zlivale z vodo okoli njega.

»Obisk imate.«

»Kelica?«, je pomislil. A ni bila ona. Bila je gospa oziroma ženska, ki se je za to imela. Dosti bolj bi mu prijalo biti sam. Šla mu je na jetra, vendar nekako se ji ni znal upreti.

...in zdaj bo najbrž moralizirala, čeprav sploh ne ve, kaj je to morala.

Pozdravila sta se. Gospa Brimunda je premerila sobo in zdela se ji je še kar v redu. Sorponcija je začelo hladiti, sicer pa danes ni še ničesar pojedel. Objel se je za ramena ter vstal. Najprej mu je vedela povedati, da je neurejen ter da strašno slabo zgleda. Molčal je. Sicer pa... kaj naj ji pa reče, saj je vse res, ampak njemu ni bilo to prav nič mar. Kaj pa jo sploh briga. Predvsem to, kakšen zgledam, naj bi mi bil v tem trenutku glavni problem. Prej bi lahko rekel, da mu je videz izmučenca prijat. Na nek način ga je to bodrilo, o tem sicer ni kaj dosti razmišljal, a nekje v podzavesti se je najbrž hotel spustiti povsem na tla, da bi lahko vstal. Vsekakor pa je želel zgledati kakor cunjca, čutil je, kako mu koža visi z obraza kakor stara zavesa in vedel je, da bo jutri še boljše: ko bo neobrit. Gospa Brimunda pa... ah, ona bi poskrbela za svoj videz še v koncentracijskem taborišču. Povsod, kjer bi jo lahko kdo videl.

Potem je odprla svoj tuš besed ter mu rekla, da se je to slej kot prej moralo zgoditi in da je strašno razočarana. Najbrž je imela na zalogi še dosti podobnega, vendar Sorponcij je bil to pot že tolikanj osvobojen vseh okvirov in predvsem vezi z gospo Brimundo, da se ji je prvič v življenju znal postaviti po robu. Tista nit, ki ga je vse dotlej vedno zadrževala in ki ji sam ni znal pojasniti izvora, čeprav se je o tem večkrat spraševal, je bila pretrgana.

»Kaj sploh morete biti razočarani! Slej ko prej se je to moralo zgoditi«, to slednje je rekel s popačenim glasom, ki je meril na njen način govorjenja. »seveda se je moralo. Zaradi te preklete družbe, ki jo zagovarjate in ji slepo verjamete kot kokoš. In zaradi vaše netolerantnosti, čeprav mislite, da ste tolerantni.«

Gospa Brimunda je zardela od osuplosti. Obraz se ji je vnel vse do oči, ki so kakor okamnele obstale na svojem mestu. Kmalu se je zbrala ter skušala vnovič prevladati. Ni uvidela, da nitke zadržanosti ni več in da se je razprl odkrit besedni boj, v katerem je že na začetku izgubila.

»Smrkavec!«, se je zadrta.

»Za vas nisem nikakršen smrkavec!!« je zarohnel še močnejše Sorponcij.

S tem je iztisnil iz sebe vso energijo, ki se je predolgo nabirala v njem, tako da je lahko v miru nadaljeval:

»Moja svoboda je, da hodim na zrak.

Vam to nič ne škodi, poleg tega pa vas tudi nič ne briga. Naučili so vas, da se tega ne počne in vedno bolj ste podobni ribam, ki iščejo hrano. Z eno samo razliko, one namreč povsem nagonsko skočijo kdaj pa kdaj pogledat nad gladino.«

Besedni tuš gospe Brimunde je bil zaprt. Deluje lahko le, nemeneč se za okolje, umirjeno kapljati pa ne zna in tudi ne išče smeri pristanka. Njegov namen je prati. Jezno in zmajujoč z glavo je odštorkljala iz celice in rekla le: »Nisem si mislila, da si tako nesramen in neotesan.«

Zopet je bil sam v prostoru. Zadoščen. Zavedal se je sicer, da je prizadel njena čustva in ponos, zaradi prvega mu je bilo sicer malce hudo, a hkrati mu je bilo jasno,

da drugače pač ni šlo. Če bi ji skušal v miru razložiti, bi ga preglasila, tako pa se je vsaj zagotovo rešil bremena gospe Brimunde. Upal je, da ga bo razumela tudi babica, ki je gospo Brimundo že dolgo poznala, sicer pa tudi ona ni imela najboljšega mnenja o njej. Vendar babica pač zanjo ni bila smrklja, kakor si je domišljala, da je on. Vrh vsega pa se bo z babico lahko čisto v miru pogovoril, saj se resnično ne bi rad kregal.

Zaprta so bila vsa vrata in voda dneva se je umirjala v svoj iztek. Počutil se je, kakor da je vzdán v beton.

Jutro. Prebudil ga je eden izmed uslužbencev in ko je odprl oči, je nad seboj zagledal morskoga psa. Resda je imel nagobčnik in uslužbenec, ki mu je prinesel zajtrk, ga je imel na vrvi. A vseeno, če se bojiš morskih psov, kakor se jih je Sorponcij, in če je prva stvar, ki jo zjutraj vidiš, srep pogled živali, ki je povrh vsega še dresirana za svoje služenje v Veliki svetlo modri zgradbi, si označen že navsezgodaj. Niti minutke mu niso pustili. Takoj so ga opomnili na tesnobo, ki jo je sicer prespal, a se je vrnila in naspana je bila tudi ona; pripravljena, da bo prežala nanj ves dan. Pomel si je obraz ter izpod krmežljavih vek pogledal stražarja. Počutil se je, kakor bi ga kdo stresel iz večera. Morski pes je zarenčal in hitro odskočil. Ulegel se je k nasprotni steni in hotel spati naprej. Uslužbenec ga je še enkrat pocukal ter mu hladno sporočil, naj vstane, ker je čas za zajtrk. Sorponcij mu je napol v spanju zacmokal, da mora še spati.

»Sorponcij, tak je red. Vstani!!!«

Stresel se je in skočil pokonci ter kakor otrok zahlipal, da on doma ob tej uri še spi.

»Tu pač ne boste.«

»In če bom vseeno...«

»Priporočam vam, da tega ne poizkusite.«

V drugo se je obrnil k steni in zatisnil oči. Meni ne bo nihče govoril, kdaj naj vstanem. Prekleti bebci! Ni mu več uspelo, sedaj je le še kljuboval in prav odveč mu je bilo že tiščati se k tlem in se pretvarjati, da spi. Vstal je ter se sprehodil do druge stene. Zajtrka ni bilo več. Kaj bom pa zdaj? Ždel in čakal, da se pojavi spet kakšna gospa Brimunda? Pravzaprav bi šel gor, na zrak, in glede na temačnost današnjega dne bi najbrž po dolgem času zopet videl, kako se v nebesih otesajo odvečne vode. Zadnjič je bilo grozljivo. Ko se v nebesih modra ponjava preobleče v sivočrno, takrat jim prekipi in znebijo se vse te preklete vode. Zrak takrat hrumi in tudi izvora ni videti, prižiga se le razjarjeno ožilje.

Strašno rjovenje ga je odtrgalo od misli. Obrnil se je in zakričal

»Dajte mi miiiiir!!!! Pesjani!«

Opsovana paznika sta ga grobo prijela ter ga peljala k zlati kljuki. Ustrašil se je. Nemir mu je zamračil um in zdelo se mu je, da je sedaj konec. Takrat bi prestavil čas nazaj in sam pri sebi si je očital, da je sploh šel kadarkoli na zrak. Na zrak še, vendar zakaj sem nadrl uslužbenca. Lahko bi se potuhnil vase... Prispeli so. Zazdelo se mu je, da je kljuka pozlačena.

Eden izmed uslužbencev je potrkal in ker ni bilo nobenega odziva, so se usedli na klop pred vrati.

»Sedaj boš pa videl, kdo je to zlata kljuka, Sorponcij.« mu je ustrašujoče dejal tisti, ki ga je zjutraj budil.

Sorponcij je bil tiho in prestrašeno je čakal. Strah, ki se je zbudil v njem, je bil tisti, ki stiska v želodcu. Grenkobno čakanje na najhujše. Kakor šolarček, ki čaka, da bo zjutraj izvedel za ravnateljevo kazen in si ne upa povedati staršem, vendar skrbno pripravlja teren, a previdno, da ne bi nihče ničesar posumil. V vrtcu so imeli

velikega črnega pajka pri kurjaču, vsi so vedeli zanj, in to je bila grožnja, ki je vseskozi visela pod stropom vrta, prepojenega z večnim vonjem po malčkih. Vsi so se bali, da jih bodo odpeljali v grozljiv prostor, ki pa ga nihče še nikoli ni videl, tako da so si ga zamišljali še bolj strašnega. Vedeli so tudi, da kdor bo enkrat odpeljan tja, nikoli več ne bo videl mamice. In sedaj zlata kljuka. Kaj mi lahko še storijo, s kakšno kaznijo mi neprodušno prelepijo dušo?

Stene so bučale in dišalo je po hodniku. Minilo je že kakšne pol ure, ko sta uslužbenca vnovič spregovorila. Sorponcijo je odleglo. Ko je zaslišal človeški glas, se je spet počutil živega.

»Tako, Sorponcij, gremo nazaj, kaže, da zlate kljuka danes ne bo. Tokrat si imel srečo, vendar prihodnjič...«

Voda je oklepala njegovo trohnočno telo in čakal je noči. Vsaj v sanjah me nihče ne moti. Tam se mi ni treba pretvarjati, nikomur ni treba ugajati. Nikoli se nihče več ne spomni sanj prejšnje noči...

...pred njim je bila velika dvorana. Zrak, nobene vode. Bil je v gradu, a počutil se je nezaželenega. Dolga pogrnjena miza je bila večinoma zasedena. In za njo so sedeli skoraj vsi, ki jih je poznal. Neopozejdonci, ki so se samozadostno zabavali, prijatelji iz otroštva, ki ga niso poznali, starši in dosti znancev, ki se sploh niso zmenili zanj. Doživljal je usodo petega kolesa. Vse se mu je zdelo tako čudno, a samoumevno hkrati. Tudi zapriseženi nasprotniki zraka so povsem normalno živeli tod. Bili so mnogo bolj domači kot on. Manjkala je le gospa Brimunda. Nenavadno. Ni mogel verjeti, da bi je ne bilo tu zato, ker bi ostala zvesta morju. Razlog je bil nekeje druge. Sorponcij je šel otopelo mimo tega. Vsemu navkljub se je usedel za mizo, ki pa se je zdelo vedno bolj prazna, dokler ni prišel fant, ki je bil najbrž natakarkar, ter z neko čudno silo vcepil v Sorponcijo spoznanje, da so vsi odšli nekam drugam in da se ga izogibajo, potem je izginil tudi on in sala je bila zaprta. Bil je ujet v mrežo dorečenih pogledov, kakor spomenik, ki ne sodi več nikamor. Obupano je odšel v temačno sobo, kjer je našel Frolija. Vendar je prišel le iskat nekaj, kar je za Sorponcijo ostala skrivnost. Hotel ga je ogovoriti, vendar Froliju se je zelo mudilo. Nekam so se odpravljali. Nekam daleč. Vsi razen njega... Frolij je gotovo vodja zarote... danes neopozejdonec... mene naj pa požrejo morski psi... Sorponcij! Sorponcij!

»Sorponcij! Obisk.«

Zdrnil se je in sprva mu ni bilo jasno, kje in kakšen je položaj. Kaj sem res vse to le sanjal. Ne verjamem, te sanje so mi verjetno naročili. Počutil se je, kakor da je vse načrtovano, da je vse, kar se vrti okoli njega, igra nekega širšega sveta, izza lupine, ki je njemu neznana in mu taka tudi mora biti. Da je svet, v katerem živi on, le poligon, izvrstno slepilo za človeka, ki ve neskončno manj oziroma, ki ne ve ničesar. Vendar s tem, ko se mu svita, da je nekaj narobe, se jim je strgal z vrvice...

Vrata so se odprla. Razpotegnjeno prijazen nasmeh svetlečih se oči in ustnic. Bila je Kelica.

Obraz mu je povleklo v slepo vzradoščenost. Vanjo je bil potresno zaljubljen že zelo dolgo in tudi zanjo se mu je zdelo, da čuti enako, vendar ves ta čas je omahoval, nikdar ni bil dovolj prepričan, da bi končno sprostil dražljive napetosti v sebi.

»Kako si izvedela, da sem tu?«

»Vsi že vejo, Sorponcij.«

Iz plašnega žepa je potegnila balonček z zrakom. Dala mu ga je v želji, da mu bo vsaj nekoliko lažje. Sorponcij jo je objel in spustil balonček k stropu.

»Ali poznaš gospo Brimundo?«

»Ne.«

»No, zadnjič je bila tu. Hotela je težiti s svojimi modrimi nasveti in pridigami o trdem delu, pridnosti in podobnem sranju. Izzivala je moj jaz s svojimi zapovedmi in potem sem znorel. Še sam ne vem, kako mi je to uspelo, a povedal sem ji svoje.«

»Super. In kako je odreagirala?«

»Ah nič, užaljeno je odšla. Saj veš, vihala je nos in sedaj najbrž na veliko trobi okoli o moji prostaškosti in podobnem. Zanima me le, kaj je natrosila babici. Čisto možno, da ji ni svojega obiska niti omenila, drugim pa osira še njo, kako da me je vzgojila. Saj drugega tako ali tako nima početi.«

»Kako si pa drugače?«

»Saj vidiš, ampak res lepo, da si prišla.«

Potem ga je prišlo neko kakor uročeno počutje. Ni bil več gospodar svojih dejanj, počutil se je kot opazovalec samega sebe in vse, kar se mu je dogajalo, mu je bilo neznansko všeč. Zapeljal se je po hribu in niti za trenutek ni pomislil, da ne more več nazaj. Gledal je Kelico in zdela se mu je bolj njegova kot kadarkoli prej, čeprav je bil med njima še vedno zid, ki je skrbno kot sito čuval vodo, ki je bila med Kelico in Sorponcijem kakor upanje. Vedno manj se je menil zanjo, utesnjenost Velike svetlo modre zgradbe pa se je sploh že povsem odhitopila iz njegovih misli. Naenkrat se mu je utrnila neustavljiva želja, da bi ji povedal, kar ji je hotel že mnogokrat, pa se je vselej ali zbal in opustil upanje na naslednjo priložnost ali pa je sito zaprlo svoje pore in še nadalje drezalo vanj kot nekakšna omamna nalektritev. Tudi tokrat sta bila na višini negotovih plasti, s katerih lahko vsak hip vnovič padeta tja, kjer bi spet potrebovala nekaj časa, da bi se našla po pristanku. Sorponcija je zaneslo v tok, ki ga sam ne bi znal izpeljati.

»Kelica. Jaz te imam blazno rad...« in počutil se je, kot da bi prestavil desetonsko skalo od vhoda v zakladnico.

V tistem trenutku se mu je zdelo, kot da je breztelesna gmota, ki čaka v brezčasnem prostoru, da ga odnese ali pa zasidra h Kelici. Spustil se je v magični tok, vse misli pa so pijano obležale v kleti njegove glave in ga pustile neobremenjenega. Samo od sebe ju je zaneslo v poljub. Težki potapljaški pasovi so se razvezali in padli na tla. Dolgo sta bila v mižeči omami, nato sta se tesno objela, da ne bi nihče nikogar nikomur odvzel.

Ko sta se zavedela, ni bilo nikjer več uslužbencev organov za preganjanje neopozejdoncev, tudi celica je izginila. Bila sta zunaj. Zavela je mrzla voda, a hladilo ju je le v podplate.

»Greva k meni?«, je spregovoril Sorponcij. Kelica je veselo prikimala ter pritisnila glavo k njegovi rami. Hodila sta skozi molk sreče.

Iztegnila je vrat in mu na uho zašepetala njegovo ime, kakor da bi ga klicala iz nočnega gozda. Sorponcija je prešinilo kot elektrika. Vso svojo dušo mu je izdahnila v uho. Rada me ima, in to zelo. »Prosim...«, je šepnil. »Sorponcij...«, je vnovič zaslišal svoje ime, zašepetano z vso ljubeznijo...

Prispela sta. Stopila sta v sobo, sredi katere je ležal mali nahrbtnik iz jeansa. Na omarici v kotu je bil postavljen steklen kip. Pravzaprav samo glava, ki se je v vratu iztekala v ravnino. Notri je bil votel in kakšne tri četrtine prostora je napolnjevala voda, drugod pa je bil zrak. Kelica ga je z navdušenjem prišla v roke in razburkala sicer mirno gladino v njegovi glavi.

»Si ga naredil ti?«, ga je vprašala. Pritrdil ji je, ona pa je poljubila stekleno čelo. Pokazal je na plast zraka in rekel:

»Jaz mislim, da je tu dovolj prostora za naju. Kelica.«

2. del: Med ribami

Dan je bil vesel. Sorponcij se je počutil prostega, vendar v stanovanju tega ni znal prav doumeti. Snopi žarkov so osvetljevali okensko polico. Gugalnica. Svoboda. In gospa *Brimunda* je osmoljena! Le ljubje si še stresem s hlač... Nekoč sem sanjaril o figinem mleku in nasoljenem zraku nad gladino. Takrat se mi je zdelo, da mi noge svobodno lebdijo ob telesu in koža na obrazu je postajala gladka.

Spomnil se je babice. Nič, zdaj imam čas, da jo obiščem ter ji vse razložim, staršem pa se je zdelo vsa zadeva z gospo *Brimundo* zabavna in pustili so me ležati v mehurčkih. Odpravil se je k babici, kjer je najprej spil meduzo, ki ga je kar dobro ošvrknila po grlu in počutil se je sveže pekočega, tako kot včasih, ko je s prijatelji, ki pa so sedaj vsi neopozejdonci, posedal v gostilni sredi mesta ter se zabaval z vijoličastimi kepicami trdne sluzi. Babica, ki dotlej o Sorponcijevem srečanju z gospo *Brimundo* ni še ničesar vedela, mu ni dala prav, ko ji je razložil, kaj se je zgodilo. Očitala mu je predvsem njegovo nevljudnost, da je to pač gospa, ki je mnogo starejša od njega in da bi bil lahko vsaj tiho, če se že ravno ne strinja z njo. Sorponcij pa se je branil, da sicer ni v njegovi navadi biti nedostojen, če to koga prizadene, a da se ni znal drugače otresti njenega odnosa, iz katerega je vela gospodovalnost in prepričanje, da ima nekakšno pravico vzgoje, ki meji že na navzven sicer *dobronamerno*, a v resnici *agresivno in nesramno ukazovanje*, česar pa veš, da ne prenesem.

»Oprosti... ampak meni se ne zdi nič drugega, kakor prostaška obrekovalka, ki misli, da lahko svoje mnenje vsiljuje kot nekaj splošno pravilnega...«

»Vendar to tvoje neopozejdonstvo...« je mirno rekla babica ter si pri tem pomencala oči pod čelom, na katerega so se spuščale skrbi. Zato se je Sorponcij v svoji odločnosti umaknil korak nazaj, babico je imel nenazadnje rad in vedel je, da mu hoče dobro, ko mu kaj svetuje, ne da bi mu hotela vsiljevati svoj nazor.

»Jaz sploh nisem neopozejdonec, in to nima s tem nič opraviti, babi.«

Ježil ga je, ker so vsi vedno mislili, da je neopozejdonec, čeprav jih je sam na nek način preziral: sicer ne kot ljudi, temveč kot organizacijo. Nato je spil še eno meduzo in se spravljivo poslovil od babice.

Vihtel je nahrbtnik in se do norega nasmejal, ko je hodil proti domu. Bile so počitnice. Vsake toliko ga je zbodlo. Ni mogel prav verjeti, ko je kar naenkrat vse brizgnilo vanj. Vsi mnogi majhni možički veselja, skriti nekje za kostmi, so na njegovem obrazu priredili slavje.

»Sedaj pa na zrak!« je zavriskal sam sebi. Delal je prevale, potem se je slekel, vendar potegnilo ga je k tlom, zato je šel domov iskat balonček z zrakom ter ga spravil v nahrbtnik. Gol se je dvigal vedno više proti gladini, obenem pa si je božal telo, ki je prosto plavalo proti vrhu. Pogledal je navzdol in daleč spodaj uzrl vso strojnico civilizacije, ki pa jo je videl vedno bolj medlo, dokler ni bila pod njim le še amebasto premikajoča se packa, ki so jo zakrivali zeleni kristali vode. Verjel je, da mu nihče ničesar ne more. Evforija pod nohti na nogi mu je bušnila v glavo in prsi, ki jih je čutil kakor žogo, ki se svobodno kotali. Razkrečil je noge in naredil preval. Nad seboj je že zaslutil obrise žarkov, akupunkturne igle, ki so drezale v kapljice, še vedno visoko nad njim. In potem kot strela iz mednožja... Kelica, ki ni mogla zastreti nasmeha, ko sta se našla z očmi. Za trenutek je povesila pogled, nato pa sta pritisnila skupaj smejoče razpotegnjene ustnice in splavila poljub, katerega hlapi so vnovič nasmehnilo dvoje jezer oči.

Zatem sta se po ovinkih počasi spuščala spet nazaj v strojnico. Zopet organizem, katerega bič je svetlo modra zgradba. Prišla sta na obronek, kjer mu je Kelica

želega pokazati enega izmed jarkov, ki jih zasuvajo uslužbenci organov za preganjanje neopozejdoncev, po naročilu podjetja, ki pa ni nič drugega kot še en tumor oblasti. Nadeli so si ime Vsemorsko čiščenje terena. Kelica mu je potem povedala, da tega še niso odkrili in da gresta lahko brez skrbi notri. Pred njim se je razprostrlo tiho dno, ki je ponikalo navzdol. Komaj slišno sta švignila noter. Svetloba je postajala vedno bolj oljnate barve, potem mu je Kelica s tistim veseljem, ki ga zakuriš na obrazu, ko nekomu nekaj iz ljubezni razkriješ, pokazala svoj prostorček, ki je bil ukrojen za dva, ki čutita, da je del njiju. Zaupala mu je, da ga je našla že pred časom in da od takrat hodi vsake toliko čakati njega, za katerega vseskozi upa in nekje skrivoma tudi ve, da mora priti in da je sedaj tu.

Stamberk in Sorponcij, ki sta se povsem nepričakovano, kakor tudi prejšnji dan na istem mestu, srečala, sta hodila vzdolž starih hiš, ki so se jim ob robovih in v kotih že pričele gojiti školjke. Sorponcij mu je pripovedoval o Kelici in kako nenadno se je ljubezen, ki je prej le bivala v njem, razživela v prave mozolje. Ker Stamberk najbrž ni imel kaj početi ali pa se mu je morda pogovarjalo, vendar nekje v miru, je predlagal, če gresta stisnit vsak eno morsko klobaso. Soglasna sta si bila, da bo najprimernejši star, a nekoliko zanemarjen lokal, kjer klobasno bistvo najlepše brizgne v usta in nima nagnusno postanega okusa, kot tisti v glavni promennadni restavraciji.

Stamberk je bil nekoliko nižje rasti, kar je mogoče še najbolj upodabljalo njegovo cikcakanje skozi življenje. Sorponciju je bil pri srcu, čeprav je bil neopozejdonec. Pravzaprav je bilo dosti ljudi, o katerih Sorponcij še zdaleč ni mislil slabo, zato je celo večkrat podvomil v svoj prav o zgolj pročelju duha neopozejdoncev. A na koncu je vselej treščil ob zid ter potegnil sklep, da je masovnost z zrakom enostavno nezdržljiva. To se mu je zdelo tako, kakor da bi bila vsa javna prdišča v eni sami veliki telovadnici brez vmesnih zidov. Bistvo je vendar, da v miru prdneš ali pa se tudi samo poserješ. Da si sam in te nihče ne moti, ko iščeš odrešenika na svetlobnem razpelu, nekje v zgornjem kotu prdiščne celice. Prdenje in zrak sta sicer samo vulgarno združljiva, a vendar je pri obeh samota nepogrešljiva.

Sorponcija je begalo predvsem to, da tako Stamberk kot Hoperhut nista bila neumna.

Zraka ravno nista našla. Pogovor se je sukal bolj okoli njega in predvsem o njegovi podstati. Njuna mnenja se niti niso kresala in Stamberk je zavoljo tega postal kar malce nejevoljen. Vse dokler ga ni Sorponcij nekoč čisto mimogrede označil z neopozejdoncem. Takrat mu je Stamberk jasno povedal, da ne pripada organizaciji, temveč da hodi z njimi le na zrak.

»Kaj ni to vseeno? Sicer resda nisi njihov član, obiskuješ pa njihove terapije.«

»Ne, sploh ni isto. Mene samo zanima. Opazujem jih s strani. Rad bi spoznal bistvo njihovih spiritualnih jour fixov.«

Sorponcij mu je verjel, toliko ga je že poznal, vendar vseeno se mu je zdelo čudno, da ne gre ob tem še kdaj sam na zrak ali pa mogoče s kom, ki mu je blizu, ne pa z organizacijo, ki ima sicer ohlapno, a vseeno sankcionirano ideologijo. Kljub vsemu pa ga je začela Stamberkova taktika zanimati.

»In kaj opazuješ, kako zapovedujejo svojim članom, ali kaj drugega?«

»Ne opazujem jih, kako se imajo dobro. Se sploh zavedaš, kakšen žur je tam...«

»Torej se ti le zdi dobro in hodiš tja zaradi zabave.«

»Ne. Jaz se zabavam drugače, saj sem ti rekel. Hoperhutu se zdi žur in sploh super. To je njegov razlog, vendar pa tudi on ni včlanjen.«

Sorponciju se je zdelo za to škoda časa in to je povedal tudi Stamberku, ki ga je razumel, no, ja... vsaj hlinil je, če ne drugega.

Bila sta že nekoliko opita, tako da je hotel Sorponcij z nasmehom zaobjeti mizo, kožo na obrazu pa je čutil kot rahlo omrtvičeno...

Žarki so streljali kakor harpuna. Tam zgoraj je gotovo zveza z nebesi, si je mislil, ko je plaval proti ločnemu zrcalu.

Ko je šel prvič skozenj, je pričakoval ponjavo, ki ga bo omamila, pa se je le, kakor sedaj, prebil na drugo stran. Žarki so v trenutku zagoreli v neznansko svetlobo, sredi... prvič ga je to sunilo v upanje... modre ponjave. Kakšne čudne ribe imajo tukaj. Kakor tiste, ki jih pozejdonci rišejo na stene svojih hramov. S krili. Pravijo, da so take tudi v nebesih. Vendar te ribe-angeli odhajajo in prihajajo daleč proti modri in suhi ločnici, jejo naše prave plavutarice in jim tako onemogočajo brezskrbnost na zraku. Za ribe je v resnici nevarno hoditi sem gor. Ampak zanje je to povsem drugačnega pomena. Šavsajo majhne črne živalce, ki letijo nad gladino. Sorponcij se je moral za hip vrniti v vodo, da jo je zamenjal v ustih, ker se ga je že lotevala rahla omedlevica. Ponovno je predril mejo neba, zopet zaslepljen od žareče krogle, ki najbrž kaže smer izvora. Spomnil se je svojega ujetništva v veliki svetlo modri zgradbi. Prave razloge preganjanja je sicer poznal, vendar ni mu šlo v glavo, kaj je v resnici narobe, če se nahaja tu zgoraj. Kakor bi mu hoteli postaviti strop, da bi počasi pozabil, da ga nekoč ni bilo. In vse so prepričali, da ni smotno hoditi sem gor. Vsi so verjeli. Kadar pa jim je on, ki je bil tu zgoraj ničkolikokrat, rekel, da je lepo in smiselno, so se obračali od njega in mu prezirljivo govorili, da bi bilo mnogo boljše in koristno, če bi pomagal zasuvati morska brezna. Takrat je bil razorožen. Ni jim imel ničesar reči, ker so bili predaleč. Počutil se je stisnjenega v kot, čeprav je vedel, da ima prav. Morske globeli pa so hoteli zravnati z dnom, ker so se tam spoznavali mladi nasprotnih spolov. Tudi on je bil večkrat tam s Kelico. To so se mu zdeli najlepši prostorčki v celem morju. Ponavadi sta se stisnila v majhno pečino, kakor dva otroka, in naslonila v mehko morsko vejevje. Bilo je temno, zelo na samem. Kakor bi ne bilo nikogar drugega na tem svetu. Le rahla zelenkasto modrikasta svetloba je označevala smer, po kateri morata nazaj. Stisnila sta lici in celo brezno je bilo njuno. In ta brezna so sedaj zasuvali. Tisti ljudje mu potem govorijo, naj jim pomaga. Ko so končali z zasuvanjem, so izkopali plitek jarek z močnimi lučmi, koder so sedeli organi za preganjanje neopozejdoncev, ti, od večine ljudi čaščeni stražarji.

Zopet je potonil ter zamenjal vodo. Ko je vnovič prišel na površje, je zagledal kakih ducat glav, ki so molele iz vode. Aha, neopozejdonci imajo trening, je brž spregledal. Nekoč je bil celo na eni izmed njihovih seans, vendar je kmalu pobegnil, ker se je počutil, kakor da požira svoje organe, kar pa je po vsej verjetnosti dosti neprijetna zadeva. Namreč, ko takole pridejo na zrak, ločujejo dušo od telesa. Razporedijo se v krog, tako da se gledajo le v glave. Meja med vodo in zrakom jim prereže vrat, tako da telo pri tem ves čas ostaja pod gladino, v vsakdanjem življenjskem prostoru in seveda daleč od njihovega duhovnega sveta, ki ga poosebljajo lasate plavajoče žoge na morju. To počno, dokler njihov vodja ne razglasi konca vaje. Sorponcij je ob pogledu na njihovo meditacijo hitro zapustil zrak, poleg tega pa so se okrepili zračni valovi, tako da ga je pričelo malo zebsti. Raje je odšel h Kelici, tam zgoraj je tako ali tako izgubil svoj mir.

Zopet med ribami.

Pred seboj je zagledal svojsko zgrajeno hišo. Pred njo so čakale ribe in Sorponciju je bilo takoj jasno, da Kelice ni doma, saj bi jih sicer že spustila notri. Nikoli jim ni znala reči ne. Najbrž tudi ni hotela. Uživala je ob gledanju njihovih

igric, ki jih sicer ni razumela, je pa njihova dejanja povsem podzavestno sprejemala s svojim razumom in navadami. Imela jih je rada in verjela v njihovo nepokvarjenost, kot je sama rekla. Narava se ji v nobenem pogledu ni mogla zdeti sprijena. Njeno lepoto je sprejemala kot dobroto, njeno agresivnost pa kot boj za preživetje. Sorponcij pa se v naravo kot celoto ni znal sproščeno spustiti. Občudoval je Kelico, vendar dobra se mu je zdela ona, ki je nežna do vseh živali, ne pa narava, ki je lahko kvečjemu lepa. Poleg tega pa vseh teh čarov ni bil zmožen vedno opaziti.

Kelice torej ni doma. Zato je odšel po ozkih ulicah proti domu. Nekoliko so se mu porušili načrti in bil je sredi mesta, obdan z lupino, ki ga je ohranjala v izolaciji. Edino Kelica bi jo lahko razbila. Zopet je zagledal četo neopozejdoncev, ti so postopali po mestni četrti, ki se mu je vedno zdela lepa, njim pa se kajpak zdi imenitna. Verjetno spet načrtujejo kakšen organiziran pohod na zrak. Skrivoma, in to se jim je zdelo še posebej lepo. Tako so se lahko ponašali s statusom drugačnejšev. Prekleti bebci. Med njimi je zagledal tudi svojega znanca in ni mogel razumeti, kako da jim še vedno pripada.

»Živio. Hoperhut!«

»O, Sorponcij. Jutri gremo spet gor, zadnjič smo bili tam celo uro.«

»Ti, Hoperhut. Pa kaj za vraga vidiš v teh glavodušcih. Ločujejo dušo od telesa. Z glavo nad gladino.«

»Zrak, kaj naj pa bi.«

»Dobro, pa saj greš lahko tudi sam med ribe s krili. Zakaj moraš biti pri njih. Taki postajate, kot so Pozejdonci. Oni so bili včasih prav tako v ilegali.«

»Veš kaj, mislimo enako, dobri ljudje so. Ne pa nas primerjati s Pozejdonci, mi smo čisto drugačni. Kot prvo, oni prepovedujejo hoditi na zrak, kot drugo pa zganjajo teror nad svojimi člani. Imajo svoja pravila, ki so obvezna in neovrgljiva.«

»Kot da jih vi nimate, samo vaši voditelji, ki jim pravite duhovni vodje, jih spretno prikrivajo, držite se jih pa vseeno.«

»Ker tako sami hočemo.«

»Pa si se kdaj vprašal, zakaj tako hočete?«

»Veš kaj, Sorponcij, sicer pa o tebi govorijo vse mogoče in najbrž imajo celo prav. Rekli so, da si postal čisto nor. Da ne veš več, kaj je to prava duša.«

»Mogoče sem res nor, vendar to sem bil že prej, vi pa ste se le delali, da ste.«

»Zakaj si postal tak. Včasih smo skupaj razglabljali o zraku, nekajkrat smo šli celo skupaj tja...«

»Potem pa ste se kar naenkrat začeli iti neopozejdonce in nisem imel tam več kaj iskati. Dotedaj smo bili prijatelji, ki jim je bilo skupno med drugim tudi to, da jih zanima zrak.«

»Mi smo bili vedno neopozejdonci. Se ne spomniš, še celo ti si priznaval dobre plati pozejdonstva, v začetku.«

»Hoperhut, vi niste bili neopozejdonci, ker jih takrat sploh še ni bilo. Dobre plati pozejdonstva pa štejem za pametne še zdaj, le vaši na to pozabljajo, ker jim ne gre v račun po eni strani pljuvati po pozejdoncih, hkrati pa priznavati plemenito in razsvetljeno izhodišče, ki se je pozneje sprevrglo v to, kar vidimo danes. In ti se mi zdiš prepameten, da bi lahko pripadal tej organizaciji, ker zrak že v svojem bistvu zavrača kakršnokoli organizacijo.«

»Sorponcij, liiit!«

»Adijo, Hoperhut.«

Vedel je, da večina neopozejdoncev niti ne ve, kaj ta izraz pomeni, čeprav ga vestno uporabljajo kot svoj simbol. Sorponcij je po naključju vedel, naj bi to ponazarjalo, kot pravijo oni temu, aktivno ločnico.

Prišel je domov in se osamljen zleknil v naslanjač. Hoperhuta in njegovo dušeleno zaslepljenost je že potisnil v pozabo, bolj ga je zaposlovala Kelica. Kam neki je šla? Resda nisva bila zmenjena, a saj sem rekel, da najbrž pridem, ko se naužijem zraka. Možno, da je pozabila, vendar kako lahko pozabi kaj takega, mar ji ne pomenim toliko... ali pa je raje kje drugje... vendar... ali pa tudi... ne, saj me ima rada... sicer pa... zaspal je in se zbudil šele zjutraj.

Pojedel je zajtrk in se napotil h Kelici. Včerajšnjo tesnobo je prespal in veselo je hodil proti njeni hiši.

Voščila sta si ljubezensko dobro jutro in vse je bilo zopet po starem. Njena soba je bila srednje velika in normalne oblike, čeprav je Kelica vsako jutro upogibala stene, a nasprotni tokovi so prostor vedno znova oklepali v stare okvire. Molče sta srebal čaj ter se pri tem gledala preko skodelic. Keličine oči so se raztezale v nasmeh, ki ga je skrivala za porcelanom. Odložila je skodelico. Ustnice so se ji svetile v vedrem pogledu, ki je nedvoumno klical Sorponcija, naj se presede tesno k njej. Nekaj časa je še tiho zrl v njeno sinjo iskrivost, nato ga je samo od sebe priželo k njenemu telesu. Prijela ga je pod roko ter se z obrazom stisnila obenj. Bilo mu je lepo in kot že ničkolikokrat se je zavedel, kako neznansko jo ima rad. Kako jo ima vedno bolj rad in kako je vzajemna rast ljubezni porušila že vse zidove, ki so bili med njima, pa vseeno vedno občuti, kako je porušeni še več. Bila sta brez tančic, na vseobsegajočem travniku, ki sta mu nadela njun skupni vonj. S Keličinega kavča ju je privzdignil zračni mehurček, v katerem sta se prepustila občutku breztežnosti, oklenila sta se drug drugega ter se zazibala v valovanje poljuba.

Ko sta naposled pristala, je Kelica prinesla sladoleđ.

»Odkar sem s tabo, sem v marsičem spremenil svoj odnos do življenja.« je začel Sorponcij, »glede poroke to sploh, vendar to je najbrž dosti normalno. Ne vem pa, če si še želim posmrtnega življenja. Nihče mi ne more z gotovostjo reči, da bova tudi tam skupaj. Sploh pa... mogoče je res, da tja sploh ne moreš priti, če pa po smrti ostane od tebe le žara. Malce sem vraževeren in že kot otrok sem se odločil, da me bodo pokopali s celim telesom. Vendar pa, če tebe ne bodo, se lahko zgodi, da sploh ne bo nikakršne možnosti, da bi se po smrti lahko znova našla...«

Povesil je pogled, Kelica pa ga je pobožala po licu in ga sočutno pogledala.

»Rakec moj, se pa še jaz ne bom dala upepeliti...«

Izvbila mu je nasmeh in nekoliko narejeno olajšano jo je objel. Povedal ji je za sanje, ki jih je nekoč imel. Sanjal je nebesa in sebe v njih. Povsod so bile razmetane morske zvezde, čeprav je bil v zraku. Vendar tam so bili le nenavadno oblečeni ljudje, najbrž še iz časov Pozejdona, in naenkrat se je zavedel, da že zelo dolgo v nebesa nihče ni mogel priti, ker nikogar več ni bilo. Potem je nekoga vprašal zakaj, ko pa je vendar glavna duša. Tisti mu je sicer prikimal, a v isti sapi rekel, da vseeno nič ne ve in da je prezapleteno, da bi mu razlagal. Povedal mu je še, da bo že sam odkril. Sorponcij mu je takrat odvrnil, da ne bo niti poizkušal, ker da se bo ubil. Nebeški domačin pa mu je rekel, da to ne bo mogoče, ker je že umrl.

»In to je možno kot vse drugo, Kelica.«

3. del: Kdo se boji črnega moža?

Riž v vrečah in naprej je bila sol. Svetloba je z nožem rezala skozi line barake. Okna so bila zapahnjena. Namesto vrat nekakšna lesa, napojena z nadahom osoljenega ozračja. V glavi se mu je mešalo morje in njegovi tokovi so oblizovali spomine. Sorponcijev obraz je bil gozden, posut z iglicami in humusom. Le s težavo je praskal ostanke, a sedaj je bilo tako ali tako prepozno. Vrv je bila prerezana. Nekoč pride

tudi Kelica. Vem. Tako sam, čeprav sem ljubil samoto, a vseeno, sedaj moram biti sam.

Potihem mu je v glavo priskočil Pozejdon. Kdaj bo prišla? Čakaj. Pod prsi mu je streslo rebra. Lenobno zadrogirana vročina. In ves čas je trzal s čeljustmi. Morski jarek in prostorček. Riž in sol v vrečah. Bela. Koncentrat. Naslonil se je na mizo... ulegel se je na roke... vstal in šel sedet na plažo. Mogoče se od nekje prikaže glava, samo za hip, Kelica ni mogla dolgo držati vode.

»Voda, zbudi me, da bom lahko spet užival zrak.«

Vročina je vanj vselila nenehno misel nanjo, morda bolj nek neizoblikovan pritisk od znotraj. Iz obupa je pričel blebetati.

»Slaba metafora, zažgite knjige!!«

Še sam se ni mogel prepoznati, kaj šele da bi ga drugi, ki jih tako ali tako ni bilo.

»Ribe, saj vem, da niste prave. Lažete mi, pa kaj je zdaj to? Poceni kino?!«

Prihod na zrak si je zamišljal precej drugače. Večkrat si je domišljal situacijo srečanja nad glavino... nočnega... s Kelico... v sanjah... na zraku...

Kolikokrat je lebdel v mestu, stanovanju, kjerkoli že ob sanjarjenju, v katerem si je v svoji glavi vrtel zelene prizore. Kako ponoči leži njegovo telo kot vreča krompirja, pregrnjena s posteljnino. Nekje v glavi je privezana nitka, ki jo povezuje z balonom, polnim sanj. Notri je Sorponcij, ki gre na zrak in išče Kelico. Počasi plava in vse se zdi resnično. Proti gladini, staremu črnobelemu ekranu, in vedno bolj je vse kot v nemih filmih. Seveda, saj je noč. Tudi voda je mirna, temno siva gmota, nad njo pa za šest odtenkov svetlejši oblak z nerazločljivim obrisom. Naposled predre mejo in tam zagleda Kelico, v balonu njegovih sanj. Vendar ne več le njegovih. (Sponke v tovarni in kozlanje v umivalniku) Kelica je prinesla svoj balon, ki pa tudi ni več samo njen. (Lubadarji v smrekovem lubju, ki držijo zastave). Sanje so se spojile in ni jima bilo več treba hoditi pod gladino pit vodo.

»Jaz lahko ščijem v curku, pa kaj.« se je drl na skali, ko je po odtočnem liku delal mehurčke v morje.

Na njegovem obrazu sta se menjavali podobi zamračene jeze in trpkio razpotegnjene rižote z nezrelimi kakiji, ki sta se ujemali z notranjim izpuhavanjem dveh cevi.

Brezupno so se mu sesuvali vsi načrti, s katerimi se je hotel izviti iz vakuumsko negibnega okolja, ki mu ni dopuščal ničesar razen trpljenja. Sokrvice. Modra ponjava nad njim, o kateri je bil tako neveden in mu ni bilo jasno, da je šele nebo, čeprav je slutil podobnost z gladino, ki je bila tako čista, da bi lahko jokal vanjo. A usoda mu tokrat tega ni namenila, ker bi bilo potem vse preveč preprosto. V misli mu je prihajalo mnogo zamotanih idej, vsem je bilo skupno to, da so bile sicer skrbno izvezeni vzorci, celo zelo prostrani, vendar plitki, da so jih preproge z lahkoto odnašale kot lahen piš. Sokrvice. Iz nje je nenadoma vzknila preprosta rešitev, lepo izpeljiva in povsem nenevarna. Da bi skočil nazaj v vodo in splaval proti osovraženi in pogrešani civilizacijski mašini... Ne. Proti tlaku školjk in oklepov, globokih jarkov in mehkih trav. Kmalu jo je ustavila nasprotna, a vseeno nepripremno šibkejša misel. Bom potem še hrepenel po zraku? Ne bom odslej gledal na neopozejdonce kot na povsem nevedne otroke, ki se igrajo z dudo, pa mislijo, da je steklenica meduze? In drugi, gospa Brimunda in podobni, se mi ne bodo zdeli kot zakotni hlevarji, ki njihovo oko doseže le do tja, kamor je njihov najpogumnejši polž pljocknil svoj drek?

Po drugi strani pa... bljunk... se je že zabrisal v vodo. Poprej se je uzrl še proti kolibi in bodičevju s skalovjem okoli nje. V tem trenutku mu je bil ta kotiček celo všeč, ko pa je vedel, da ga gleda zadnjič.

V hipu je postal kup gnoja. Saj sploh ne morem biti pod vodo!?! Zrak!!! Še se je trudil, a povsem zaman.

4. del: Sorponcijevi zapiski

Sardele so razkopavali z metlo in na oknu so visele rdeče zastave. Televizor je bil seveda ugasnjen, ker so pajčevine preprečevale gledanje le njega. Medtem ko je marihuana v kotu, priključena na hišni žleb, uspešno iskala svojo pot med kopreno niti proti oknu. Njeni listi so bili prašni, mravlje po tleh pa so nosile splesnele drobtine. Pogled skozi okno je bil neverjeten. Morje in pod njim skale. Da so podgane imele kam iti srat. Malo naprej je bilo trnje. Stebla robide so kljubovala tolčenju sonca. Pet zabojev ugasnjenih čikov je smrdelo skozi odprto okno vse do tega raskavega grmičevja. Tam je bil njegov grob. Na debelo zagreben s peskom in kamni. Na čelu pa v zemljo zapičena kovinska riba. Ob straneh je imela srebrna krila. (Sorponcijevi zapiski v letih čakanja).

Po glavi mi vseskozi hodijo ... hm ... kaj že?

Ne spomnim se povsem natančno kaj, vendar je nekje daleč v zvezi z otokom, ki se pod jarkim soncem kaže preko razburkanega polja. Nekje daleč so galebi, če se jih sploh vidi, ko pa ob vetru nič ne slišim. Izmed globinskih ježev in morskih zvezd na neravnem kamnitem dnu s parki mulja. Iz smrdljivega ustroja starke z bolnim srcem v gugalniku, ko plete zarote. Mesta s polno hišami in smetnjaki ter grobovi. Srečamo se na obali. Izmenjamo si veselji, potem pa počasi, a v bistvu hitro spet nazaj. Kasneje si v glavo zataknejo na tisoče leč. Tako vidi stvar lunina policija. In sploh ta prekleta temna in nevarna stvar, prišli ste in ugasnili luč v raj, sedaj pa nam pravite, da je veselje.